

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДОСЯГНЕННІ ПРІОРИТЕТІВ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Кучмій О.П.

**кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної інформації,
Інститут міжнародних відносин**

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Поглиблення глобальної гуманітарної кризи, обумовлене постійним зростанням кількості і масштабів внутрішньодержавних та міждержавних конфліктів, політичної нестабільності та економічних криз, руйнуванням екологічного балансу, призвело до потреби переглянути вироблені ще у середині ХХ ст. пріоритети міжнародного гуманітарного співробітництва та трансформації механізмів співпраці усіх зацікавлених сторін.

Саме для пошуку нових механізмів міжнародного гуманітарного співробітництва в рамках ООН був проведений Перший світового саміту з гуманітарних питань (23-24 травня 2016 р., Стамбул), основними завданнями якого були визначити сучасні пріоритети співробітництва між усіма зацікавленими сторонами та виробити нові механізми реалізації програм гуманітарного співробітництва і надання гуманітарної допомоги. Особливу увагу було приділено питанням превентивних дій, спрямованих на недопущення виникнення гуманітарних криз, які вимагатимуть масштабної гуманітарної допомоги. Як зазначалося у доповіді «Відновлення гуманності – глобальні заклики до дій» (2015 р.), підготовленій за результатами попередніх консультацій з питань гуманітарного розвитку, необхідно об'єднати спільноту у пошуку можливості відновити «фундаментальну гуманність» та побудувати світ, в якому усі постраждалі внаслідок гуманітарних криз мали б можливість отримати допомогу, незалежно від політичної волі окремих міжнародних акторів або нестачі ресурсів. Тому фундаментальними принципами гуманітарної діяльності мають стати: гідність, безпека, забезпечення життєстійкості, партнерські відносини та гідне незалежне фінансування. У доповіді Генерального секретаря ООН Пан Гі Муна «Єдине людство: спільна відповідальність», оприлюдненій напередодні Саміту, наголошувалося, що гуманність має стати ключовим поняттям глобального процесу прийняття рішень і фундаментальним принципом міжнародного співробітництва у подальшому. Для цього необхідно включити до порядку денного міжнародного гуманітарного співробітництва п'ять основних

пріоритетів – політичне лідерство задля попередження або припинення конфліктів; перегляд та затвердження правових норм, що мають захищати інтереси людства; розширення можливостей надання гуманітарної допомоги всім, хто її потребує; трансформація підходів до підвищення якості життя людей, що допоможе зробити гуманітарну діяльність більш ефективною, оскільки вона буде спрямована не стільки на подолання наслідків гуманітарних криз, скільки на недопущення їх виникнення; збільшення масштабів інвестицій у сферу захисту інтересів людства. Під час зустрічі також було обговорено Порядок денний в інтересах людства та прийнято базові документи, в яких учасники зустрічі закріпили основні принципи міжнародного гуманітарного співробітництва в сучасних умовах.

Таким чином, досягнення окреслених пріоритетів міжнародного гуманітарного співробітництва переважно зорієнтоване на попередження виникнення криз політичного та соціально-економічного характеру, що можливо досягнути шляхом пришвидшення процесів інформатизації та широкого впровадження досягнень науково-технологічного прогресу з метою підвищення ефективності стратегій модернізації суспільства. Так, широке впровадження нових інформаційно-комунікаційних, біо- і нанотехнологій у всі сфери життєдіяльності суспільства уможливило вирішення багатьох питань у сфері розвитку нових моделей економічної діяльності, трансформації системи державного управління та підвищення ефективності соціальної політики.

Наприклад, завдяки впровадженню платформи електронної торгівлі «Таобао» було розпочато процес модернізації та розвитку відсталих регіонів з традиційним економічним і соціальним укладом в КНР. Впровадження цифрової системи ідентифікації «Аадхаар» в Індії, яка використовується для отримання урядових дотацій і соціальних виплат, посвідчення особи, як національна платіжна система, дозволяє громадянам Індії отримувати соціальні послуги незалежно від регіону, де вони проживають, відкривати банківські або брокерські рахунки, вступати до фондів взаємних інвестицій і ділитися медичною інформацією в будь-якому місці Індії. Система мобільних платежів М-Pesa у Кенії дозволяє здійснювати перекази між мобільними рахунками фізичних осіб або організацій, оплачувати послуги перевізників, розраховуватися в закладах харчування, магазинах і безпосередньо з фермерами, у яких купується сільськогосподарська продукція напряму, без посередників, сплачувати за оренду житла і навчання в школі, отримувати позики, зарплату і робити банківські внески тощо. У Марокко через платформу Апоу, яка спеціалізується на торгівлі витворами ремісництва, сільські ремісники продають свої товари по всьому світу. Цікавим є досвід використання ІКТ для підвищення ефективності боротьби з епідемією лихоманки Ебола, що передбачало не тільки забезпечення вільного доступу до інформації про

захворювання та методи боротьби з ним, але й впровадження онлайн моніторингу поширення вірусу, міграції людей-потенційних носіїв вірусу, надання термінової медичної допомоги тощо. В лікарнях Африки і Близького Сходу використовується розроблена в Італії платформа з відкритим кодом доступу «Відкрита лікарня», спрямована на підвищення доступності сучасних медичних послуг та впровадження механізмів е-медицини

Отже, впровадження сучасних досягнень науки і технологій у різні сфери життєдіяльності суспільства не тільки робить розвиток людства більш інклюзивним, ефективним та інноваційним, а й допомагає реалізовувати пріоритети міжнародного гуманітарного співробітництва шляхом вирішення фундаментальних питань, пов'язаних з реформуванням системи державного управління, пошуком нових моделей економічної діяльності, подоланням різноманітних бар'єрів та обмежень, пов'язаних з диспропорціями соціально-економічного розвитку, гендерною проблемою, питаннями рівноправного доступу до суспільних благ, освіти, медичного обслуговування тощо.